

Ona yurtning - oltin beshiging

TONG Yulduzi

№1 (66386)
2003 yil
6 yanvar
dushanba
Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi
Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqa boshlagan.

Bog'cha bolalaridan ikki nafari mashina o'yinchoqlarini bir-biriga ko'rsatib maqtanishayotganini ko'rib, beixtiyor odamzod

markazlar bunyod etilsa, mahalla ko'rkiga ko'rk qo'shgan bo'lar edi.

Mahalla fuqarolar kengashi boshchiligidan

2003 yil - Obod mahalla yili

farishtasimon onaxonlar duosini olib boshlagan ish kunimiz barakali va unumli

Prezident asarlarini o'rganamiz

MILLIY ISTIQLOL G'OYASI:
ASOSIY TUSHUNCHA
VA TAMOIYILLAR

(Davomi.)

Boshi o'tgan sonlarda.

Ijtimoiy hamkorlik

Insoniyat XX asrda amalga oshirayotgan eng muhim g'oyalardan biri — jamiyatdagi turli toifalar, siyosiy kuchlar va partiyalar o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlikdir.

Ijtimoiy hamkorlik — murosas falsafasi bo'lib, xilma-xil fikr va qarashlarga ega bo'lgan, turli millat, irq va dinga mansub shaxs va guruhlarning umumiy maqsad yo'lidagi hamjihatligini ta'minlaydi. Natijada jamiyatda tinchlik va totuvlikning, barqaror taraqqiyotning mustahkam kafolati vujudga keladi.

Jamiyatni sun'iy ravishda bo'lib, turli qarama-qarshiliklarni mutlaqlashtiradigan ta'limotlardan farqli o'laroq, ijtimoiy hamkorlik g'oyasi bu tabiiy rang-baranglikni milliy taraqqiyot manfaatlariga bo'ysundiradi.

Bu qanday shakllarda amalga oshiriladi?

Birinchidan, jamiyatning eng ustuvor maqsad va manfaatlarini o'zida mujassam etadigan ilg'or g'oyalar milliy taraqqiyotni harakatga keltiruvchi kuchga aylanadi.

Ikkinchidan, jamiyatdagi har bir ijtimoiy toifa yoki guruh o'zining dasturiy maqsadlari va amaliy faoliyatini ana shu g'oyalar bilan uyg'unlashtirishi milliy taraqqiyotning zaruratiga aylanadi.

Uchinchidan, har bir shaxs, ijtimoiy mavqei, dunyoqarashi va e'tiqodidan qat'i nazar, jamiyatning ustuvor maqsad va manfaatlarini aks ettiradigan milliy g'oyalarning amalga oshirishi uchun o'zini mas'ul deb bilishi bu jarayonning asosiy tamoyili hisoblanadi.

Ijtimoiy hamkorlik masalasini atroflicha o'rgangan aksariyat G'arb mamlakatlarida uning tamoyillari jamiyat hayotiga oqilona tatbiq etilib, taraqqiyotning barcha sohalarida salmoqli natijalar bermoqda.

(Davomi bor.)

VIJDONGA YO'L BERAYLIK

qoniga singib ketgan hislat haqida o'ylay ketdim. Bu kichikintoy bolakaylar-ku o'zaro o'yinchoqlarini ko'z-ko'z qilishyapti. Ularni bola desak, kattalar ham bolalardan qolishmayapti-ku. Hashamatli imorat qurish, qimmatbaho kiyim kiyish, turli taqinchoqlar taqish, so'nggi rusumdagi mashina haydash, izdihomlarni tantanavor o'tkazish, tog'oralarni ko'paytirish... Eh-he, sanayversak ado bo'lmaydi. Yurtboshimiz tomonidan ilgari surilgan «Obod mahalla yili» dasturini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha Respublika komissiyasini tuzish haqidagi farmoyishi ana shunday dabdababozlikka barham berish uchun ayni muddao bo'ldi. Darhaqiqat, mahalla hududlarini ko'kalamzorlashtirish, tozalash, obodonlashtirish, bolalar va sport maydonchalarini jihozlash, yo'llar, ko'chalar, kommunal xizmat tarmoqlarini yaxshi holatda saqlash kabi savobli ishlarni qilsak yaxshi emasmi? Gavjum mahalla guzarlarini bir ko'z oldingizga keltiring-a! Aholining kundalik turmush ehtiyojlariga xizmat qiladigan

an'anaviy udumlar, to'ylar, dafn ma'rakalari va boshqa milliy marosimlarni zamon talablariga javob beradigan tarzda, ixcham hamda tejamkorlik bilan o'tkazilsa qanday yaxshi bo'ladi! Kam ta'minlangan oilalar, qarovchisi bo'lmagan keksa fuqarolarga, shuningdek yosh oilalarga amaldagi nafaqa pullaridan tashqari qo'shimcha moddiy yordam ko'rsatish

siyosat darajasiga ko'tarildimi, demak, ijtimoiy hayotda katta burilish yuz beradi.

«Vatan ostonadan boshlanadi» degan purma'no jumla bekorga aytilmagan. Darhaqiqat, uyimiz ostonasini hatlab qadam qo'yarekanmiz, dastavval qo'ni-qo'shnilariga ro'baro' kelamiz, keyin guzarboshi, so'ngra mahalla darvozasidan o'tib manzilimizga ravona bo'lamiz. Mahalladoshlar, tengqurlar bilan salom-alik qilib, ularning sog'liklari va tinchliklarini bilib, nuroniy otaxonlarni

bo'lgay. O'zimizni yengil his qilgan holda a'lo kayfiyat ila o'qiymiz yoki ishlaymiz, shunday emasmi?

O'zbekning boyligi - or-nomusi, halol vijdoni. Kim baxtli - yurakdan baxtli inson baxtli, deganlaridek, aziz bolajonlar or-nomusimizni toptamaydigan, g'ururimizni poymol qilmaydigan, yurakdan, tilakdan baxtiyorkunlarga peshvoz chiqaylik. Vijdon buyurganiga qo'l uraylik, vijdonga yo'l beraylik.

Muharrama PIRMATOVA.

Kirib kelgan yangi yildayltiroq ko'ylaklar urf

bo'larkan. Latofatli qizlarimiz yalt-yult kiyimlarda yanada go'zal ko'rinsa ajabmas.

Simli atlasu adras ko'ylaklariniku aytmasa ham bo'ladi. Bunday liboslar qizlarimiz husniga husn qo'shib turadi, deb o'ylaymiz. Chunki qora-oq rangni urf qilgan ot yili o'z o'rnini qo'y yiliga bo'shatib berdi-da. Qo'y yilida tug'ilganlar tabiatan artistona, har qanday sharoitga ko'nika oladigan, oq ko'ngil, rahmdil,

QO'Y

YILI

BOY

YIL

tabiatga shaydo bo'lib,

Masal

BO'RILAR BILAN QO'YLAR

Bo'rilar qo'ylarga hujum qilmoqchi bo'lardilaru podani itlar qo'riqlagani uchun bunga jur'at qilolmasdilar. Shunda ular maqsadlariga hiyla-nayrang bilan yetmoqchi bo'ldilar. Bo'rilar qo'ylarga elchi yuborib, itlarni tutib berishni taklif qilib: «Axir oramizdagi adovat faqat shu itlar tufaylidir, agar ularni bizga tutib bersangiz, siz biz tinch-totuv yashayverardik», dedilar. Oqibatini o'ylamagan qo'ylar laqqa tushib, qo'riqchi itlarni tutib berdilar. Bo'rilar himoyasiz qolgan qo'ylarni osongina mahv etdilar.

Alqissa, daholarini hech qarshiliksiz g'animplarga berib qo'ygan xalqning o'zi ham tezda dushman asoratiga tushib qoladi.

ba'zan ruhan tushkun holatda ham bo'lishar ekan. Bu tushkunlikni aql bilan, kenglik bilan haydash mumkin. Bu yilda tug'ilganlar o'zining fikridan ko'ra ko'proq o'zgalarning fikriga suyanib, ularga amal qilishadi. Tortinchoqlik shu yildagilarga xos. Shu bois ham o'z imkoniyati va iste'dodini to'la namoyon qila olmaydi. Buning ham uddasidan iroda va bardosh bilan chiqish mumkin. Qo'y muchalidagilarning rizqi ziyoda bo'ladi, boshqa muchalidagilar ularga havas bilan boqadilar.

Qariyalarimiz uyda qo'y boqishni bekorga tavsiya qilishmaydi. Chunki qo'y uyga baraka keltiradi. Shunday ekan, qo'y yili ham yurtimizga qut-baraka, omad olib kelsin.

Ma'fura USMONOVA,

Toshkent shahri,

Yunusobod tumanidagi

273 - litsey maktab o'qituvchisi.

Yaqinda O'zbek Milliy akademik drama teatrida O'zbek e'lon qilindi.

futboli rivojiga o'z hissasini qo'shayotgan fidoiy insonlar, Bolalar va o'smirlar sport maktabi a'zolari jamoasi mutaxassislar va o'yinchilar ishtirokida 2002 yil yakuniga bag'ishlangan kecha bo'lib o'tdi.

Tadbirda 1985-1991 yillar orasida tug'ilgan o'smirlar orasida bo'lib o'tgan musobaqalar g'oliblari O'zbekiston futbol Federatsiyasi va Toshkent shahar futbol Federatsiyasi tomondan ta'sis etilgan medallar va esdalik sovg'alari bilan taqdirlandilar. Toshkent shahridagi eng kuchli jamoalar, murabbiylar, hakamlar tadbir mehmoni bo'ldilar.

Toshkent shahri bo'yicha o'tkazilgan musobaqalar davomida yilning eng yaxshi o'yinchisi deb iqtidorli futbolchilardan biri, 1988 yilda tug'ilgan Izzatilla Po'latov

muassasalarida bolalarni ilmiy, bilimli, sog'lom bo'lib voyaga yetishlari uchun barcha qulayliklar yaratilyapti. Ulardan oqilona foydalanayotgan iqtidorli yoshlar esa ko'rsatayotgan natijalariga qarab davlatimiz tomonidan munosib taqdirlanmoqda.

Munisaxon AHMAD XO'JAYEVA,

Toshkent shahri, Akmal Ikromov tumanidagi 116 - maktabning 8- «B» sinf o'quvchisi.

JAHONGA ODIMLAR BIZNING SPORTCHILAR

Toshkent birinchiligida g'oliblikni qo'lga kiritib, oltin medalga sazovor bo'ldi.

Bugungi kunda mamlakatimizda bolalarni har tomonlama yetuk qilib shakllantirish davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan. Bog'cha, maktab va boshqa o'quv

Men dugonam Adiba Xolmatovabilan yangi yil senariysini yozdim.

Undagi she'rlar muallifi o'zimiz.

Qiziqarli o'yin va jumboqli topishmoqlar, qo'shiq va raqslar ila boyitilgan senariy asosida maktabimizda o'tkazilgan yangi yil bayrami juda ajoyib bo'ldi.

YANGI YILDA YANGI SHE'ROASTA

yo'zishimizni tayinladilar. Har bir bayram uchun yangi she'rlar kerak. Biz bundan ham ko'proq ijod qilishga ahd qildik.

Dilnoza SUNNATOVA,

Samarqand viloyati, Jomboy tumanidagi

29 - maktabning 7-sinf o'quvchisi.

Maktabimiz rahbari bizga boshqa bayramlar uchun ham senariy

SHIFOKOR BO'LAY, SHIFO ULASHAY

Men O'quv Davolash Majmuasining Tibbiyot kolleji talabasiman. Kollejimizda bilim olish va amaliyot uchun barcha shart-sharoitlar yetarli.

Kuni kecha O'zbek Milliy akademik drama teatrida kollejning I-bosqich talabalari qatori men ham talabalik qasamyodini qabul qildim. Kollej rahbari Fozilbekova Ma'suda Akbarovna barcha talabalarni tabriklab, biz-tibbiyot xodimlari o'z qasamyodlarimizga sodiq qolishimizni va kelajakda tanlagan kasbimizning mohir ustasi bo'lib yetishishimizni tiladilar. So'ng kechaning asosiy qismi boshlandi. Biz qasamyodimizda Vatanimizga sodiq bo'lishga, bemorlarning tilidan, irqidan, qaysi dinga mansubligidan qat'iy nazar, ularga o'z yordamimizni berishga va'da berdik.

Kechaning badiiy

qismida talabalar o'zlari tayyorlagan kuy, qo'shiqlarni ijro etdilar.

Xullas, bayram kechasi bizning xotiramizda unutilmas kun bo'lib qoldi. Kechaning ajoyib o'tishida vaqtlarini ayamagan ustozlarimiz Shohida Qambarova, Feruza Mirzayeva, Dilfuza opa Nazarovlardan va yana o'z hissasini qo'shgan barcha insonlarga rahmatimizni aytamiz.

Feruza OBIDOVA,

O'DK tibbiyot kollejining I-kurs, 30-guruh talabasi.

Maqolamni bir afsonadan boshlamoqchiman. Bir zamonlar Rasul degan bola bo'lgan ekan. U to'g'riso'z va aqlli ekan. Bir kuni onasi unga bobosinikiga borishni iltimos qilibdi. Egniga 40 tilla tanga tikilgan choponini kiydirib, tuyaga o'tqazibdi. Yo'lda Rasulga qaroqchilar duch kelibdi. Ular: «Hoy bola, nimang bor?» deb so'rashganida, «40 tilla tangam bor», deb javob beribdi. Qaroqchilar uning gapiga ishonmay, boshlig'i oldiga

KICHKINA DEMANG BIZNI

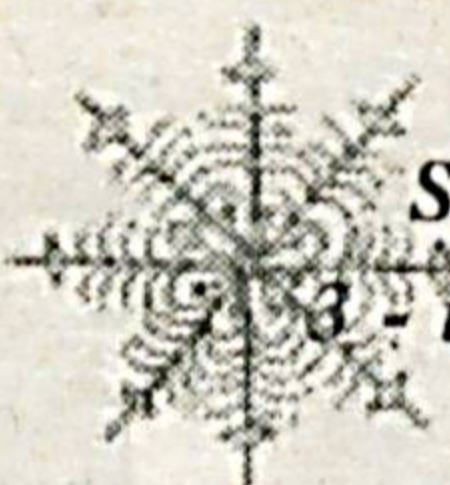
olib borishibdi. Boshlig'i ham Rasuldan nimasi borligini so'raganida, Rasul yana yuqoridagi javobni qaytaribdi. Keyin choponning yashirin cho'ntagini qarashganida, haqiqatan ham u yerda 40 tilla tanga bor ekan. Rasulning kichkina bo'lishiga qaramay, rost so'zlagani uchun ziyon yetkazmay, uni qo'yib yuborishibdi. Alqissa shuki, doimo rost gapirish kerak.

Yuqoridagi sarlavhanga kelsak, boshlang'ich sinf bo'lishimizga qaramay bizda ijod bilan mashg'ul bolalar bisyor. Ularning barchasi she'r yozadi. Tanishning, Akmal Boqiyev, Mahmud Mallaboyev, Zuhridin Hayitmurodov, Azamat Jalolov, Ahmadjon Yoqubov, Abdulla Abdullayev, Akmal Davlatov va boshqalar o'z she'r namunalarini «Tong yulduzi»ga jo'natishmoqchi edi. Biroq ustozimiz she'rlarning qofiyalarini, vaznini to'g'irlash kerakligini aytdilar. Yaqin kelajakda sinfdoshlarim xati ham sizlarga yetib boradi. Yana kichkinalar ekan demang-a?

Jasur ABDULLAYEV,

Surxondaryo viloyati, Uzun tumanidagi

3- «A» sinf o'quvchisi.

Oynai jahonda beriladigan «Ring qirollari» ko'rsatuvining hech bir sonini qoldirmay ko'raman. Undagi janglar, nokautlar va yutuqlar sonini sanab,

OO' JANGINI YAXSHI KORAMAN

daftaringa yozib qo'yaman. Men yurtdoshlarim, ko'p karra jahon chempionlari Artur Grigoryan va Muhammad qodir Abdullayevlarga havas qilganim uchun ham sport do'konidan qum to'ldirilgan maxsus qop va bir juft boks qo'lqopini sotib oldim. Har kuni o'zimcha mashq qilib turaman. Keyingi yildan sport to'garagiga bormoqchiman. Niyatim, yurtdoshlarim kabi mashhur sportchi bo'lish, g'alaba nashidasini surish.

Ma'ruf MAMADALIYEV,

Namangan viloyati, Namangan tumanidagi

39 - boshlang'ich maktabning 2- «G» sinf o'quvchisi.

KAMALAKDAY TOVLANGAN NODIRABEGIM

Sarlavhani o'qib, ko'z oldingizga mashhur shoiramiz Nodirabegim kelishi tabiiy hol. Nodirabegim Mahzuna, Komila taxalluslari bilan o'zbek va fors-tojik tilida g'azallar yaratib, umr yo'ldoshi Umarxondan so'ng o'g'li bilan mamlakatni boshqarib ko'p savob ishlarni amalga oshirganisizlarga

ma'lum. Bugungi kunda ham uning izdoshlari, she'riyatga muhabbat qo'ygan umidli yoshlarimiz ko'p. Ulardan biri Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumanidagi 256 - maktabning 5- «A» sinf o'quvchisi Nodira Jumanazarovadir.

Sochlari mayda o'rilgan, boshiga do'ppi kiygan bu qizni men ijodkor o'quvchilar shahar anjumanida uchratdim. Nodira shunday berilib, jarangdor ovozi bilan she'r o'qidiki, barcha sehlranib undan ko'z uzolmay qoldi.

Anjumandan so'ng Nodira bilan yaqindan tanishdim.

-Nodira, sizga bu ismni kim qo'ygan?

-Bobojonim To'raqul ota menga bu ismni qo'ygan ekanlar. Onam tug'ruqxonadan kelganlarida qo'llariga olib, «Nodirabegimday shoir bo'lsin» deb. Onamning aytishlariga qaraganda, «Yaxshi gapga ham, yomon gapga ham farishtalar «Omin» derkan», bobojonimning yaxshi tilaklari menga yor bo'lgan.

-Qachondan she'r yoza boshladingiz?

-Harf taniganimdan beri. Avval yozishni bilmasam-da, o'zimcha ikki, to'rt qator she'rni xayolan aytib yurdim.

Ba'zan uni qo'shiq qilib aytdim.

-Qo'shiq ham aytasizmi?

-Qo'shiq - jonu-dilim. Uyda doimo Yulduz Usmonova, Ozoda Nursaidova qo'shiqlarini aytib yuraman. Maktabda o'tkaziladigan tadbirlarda ham sahna ko'rinishlari ijro etib, qo'shiq kuylayman. O'zim yozgan she'rlarni o'qib

beraman.

-Do'stlaringiz ko'pmi?

-Juda ko'p, Sevara, Bahrom, Mujgona, Sardorlar bilan qalin do'stman.

-Bo'sh vaqtingizda kitob o'qiyasizmi?

-Bo'sh vaqtim yo'q. Lekin sevimli kitoblarni ko'p: «Ona g'oz ertaklari», «Yolg'onchi tulki», «Ur, to'qmoq», «Aka-uka Grimmlar». Shu kitoblarni va she'rlarni sevib o'qiyman. Darsdan so'ng 20-musika maktabida o'qiyman. U yerda Husan Abdullayevdan dutor chalishni, Zuhra opadan pioninoda kuy ijro etishni o'rganyapman. Uyda esa gul parvarishlash - eng sevimli mashg'ulotim.

-Demak, she'r yozasiz, ashula aytasiz, aktyorlikka qiziqasiz, dutor chalasiz, gul o'stirasiz, kitoblar o'qiyasiz. Bariga ulgurasizmi?

-Maqtanchoq demangu, stol tennisi bilan ham shug'ullanaman. Shashka, badminton o'ynayman. Faqat suzishni bilmayman. Uni ham o'rganmoqchiman. Tikish,

ovqat tayyorlash ham qo'limdan keladi.

Nodirabegim bilan suhbatlashyapmanu, ko'z o'ngimga kamalak keldi. Bilasizmi, kamalak yetti rangda tovlanadi. Endigina 12 yoshdagi bu qizchaniq intilishlari, she'riyat va san'atga shaydoliq, sport bilan shug'ullanishi tengdoshlariga o'rnak bo'lsa ajab emas.

-Nodira, bizga oila a'zolaringizni tanishtirsangiz.

-Dadam - Tolibjon Jumanazarov ijrochi-direktor bo'lib ishlaydilar. Onamning ismlari Sabohat, ular 4 farzand tarbiyasi uchun qayg'uriib, uyda o'tiradilar. Sanjarbek akam Huquqshunoslik institutida, Sabina opam 9-sinfda o'qiydi. Ukam Mashrab hali kichkina.

-Ukangizga nega Mashrab deb nom qo'ygansizlar?

-Buvimning aytishlaricha, u o'z ismi bilan tug'ilgan ekan. Ukam onamning qornida tug'ilmasidan 20 kun avval yig'lagan ekan.

-Nodira, qanday niyatlar bilan yashayapsiz?

-Birgina niyatim bor. Men maktab, tuman, shaharda o'tkazilgan «Zulfiyaxonim qizlari» ko'rik-tanlovida qatnashib, I o'rinni oldim, ammo Respublikada o'rin ololmadim. Niyatim - kichik she'riy kitobcha chiqarib, yana shu tanlovda ishtirok etish.

-Niyatingizga yeting. Sochingizni doim shunday o'rib yurasizmi?

-Onam ko'pincha sochlarimni mayda o'rib qo'yadilar. Qish faslida bunday o'rib yurolmayman. Bahor, kuz oylarida mayda o'rib do'ppi kiygim keladi.

-Suhbatimiz so'ngida bizga she'rlaringizdan o'qib bersangiz.

-Xo'p bo'ladi. Bir yangilikni aytib qo'yay, men shu kungacha «Tong yulduzi»ni maktab kutubxonasida o'qirdim. 2003 yil uchun esa obuna bo'ldim.

-Suhbatingiz uchun rahmat.

Gulyuz suhbatlashdi.

- Men 1944 yilning ayni kuzida Toshkent shahrida tavallud topganman. Yoshligimdan bolalar bilan ishlashni, ularni goh shodlanib, goh nimalarnidir

yaratish ishtiyoqida yonib yurishlarini yaxshiko'raman. Ularga «g'ijjak» sozidan dars berganimda, o'zim ham ularga qo'shib, bolaligim o'tgan shu «Glier» nomli musiqa maktabi, bor hayotim gavdalanadi.

1963 yili Glier nomli musiqa maktabini bitirib, Toshkent Davlat Konservatoriyasiga «G'ijjak» ixtisosi bo'yicha o'qishga kirdim. Oliy dargohda men ustozim (marhum) Obid aka Xolmuhammedovdan g'ijjak sozi sirlarini qunt bilan o'rganib, u yerni muvaffaqiyatli bitirdim. Men o'z ish faoliyatimni filarmoniya qoshidagi To'xtasin Jalilov nomli o'zbek xalq cholg'ularni orkestrida sozanda-g'ijjakchi bo'lib boshladim. Men orkestrda ishlab yurganimda deyarli barcha shaharlarda xizmat safarlarida bo'ldim. Lekin

SHOGIRDLAR XIZMATDA

yana bolalar bilan ishlash orzusi ustun keldimi, bilmayman, 1971 yildan buyon, qariyb 32 yil bo'libdiki, «g'ijjak» sozidan bolalarga dars berib kelaman. Ajoyib shogirdlarim bor, men ular bilan faxrlanaman. Ba'zan shogirdlarim yo'qlasa, bag'rim to'lib ketadi, - deydi faxr bilan Baxtiyor aka Yaminov.

Ha, haqiqatan ham ustoz juda kamtarin inson, ularning qo'llarida tarbiya topgan har bir shogirdlarining musiqa sohasida o'z o'rni bor. Ulardan, ya'ni Ulug'bek Otajonov, Jahongir Otajonovlar el sevgan san'atkor. Mansurbek Ahmedov, Umidbek Eshonxo'jayev, Ozodbek Abdullaev, Lazizbek Zokirovlar mohir sozandadirlar. Ularning nomini davom ettiraversak, qog'ozga sig'maydi desam,

mubolag'abo'lmaydi.

Men ustoz bilan uzoq suhbatlashdim. Bag'ri keng, bolajon insonlar har doim kishilarga yaxshilik qilishlariga amin bo'ldim. Ustoz degan sharaflil nomingiz hech qachon izzatu hurmatdan tushmasin, yurtimizning dovruq'ini jahonga yoyuvchi shogirdlaringiz ko'paysin, siz ular bilan yanayam g'ururlanib yuravering. Shogirdlaringiz xizmatda, siz esa izzatda bo'ling.

Tuhfaniso ORTIQOVA.

BO'RI BILAN QO'ZICHOQ

Qo'zichoq bo'ridan qochib ibodatxonaga yashirindi. Bo'ri uni qaytib chiqishga undab dedi: «Axir kohinning qo'lga tushsang, qurbonlik bo'lib ketasan-a!» Qo'zichoq dedi: «Oqibati bir ekan, senga yem bo'lgandan ko'ra qurbonlik bo'lganim a'lo!»

Alqissa...

CHO'CHQACHA BILAN QO'YLAR

Suruvdagi qo'y-echkilar orasida bittagina cho'chqa bolasi ham bor edi. Kunlarning birida cho'pon uni tutib olgandi, dunyoni buzguday chinqirib,

harxashalik qila boshladi. Uning bu qilg'ini ko'rib, qo'y-echkilar ta'naomuz koyidilar: «Axir, cho'pon bizlarni tutib olguday bo'lsa, senga o'xshab chinqirmaymiz-ku!» Bunga javoban cho'chqa dedi: «Cho'pon meni sizlarni ushlagandek, ushlaymaydi-da: sizlardan unga sut yo jun kerak, mendan esa faqat go'sht!»

Alqissa, moli emas, joni havfda qolganlarning nolalari kuchliroq bo'lishi bejiz emas.

MASALLAR

cho'chqacha dunyoni buzguday chinqirib,

SAVODXONLIK BAYRAMI

Maktab sahnasi uchun

Ishtirok etuvchilar: Aqljon va Donoxon, Alifbe kitobi, O'qish kitobi, Tarix kitobi, Matematika kitobi, Ingliz tili kitobi, Tabiat kitobi, 1-sinf o'quvchi qizi va 1-sinf o'quvchi bolasi.

Sahna bayramona bezatilgan. Qatnashchilar nomlari esa moviy rangli matoga yozilgan bo'lib, yelkalariga tashlangan.

O'zbekiston madhiyasi bilan tadbir boshlanadi.

Boshovchi qiz va boshlovchi bola:

Assalomu alaykum, aziz ota-onalar,
Assalomu alaykum jajji-zukko bolalar!

Donoxon:

Muborak ayyomingiz,
Dillar quvonchiga to'lsin.
Alifbe bayramingiz,
Barchaga qutlug' bo'lsin.

O'quvchi bola:

Avval kitob varaqlab,
Suratlar axtarardim.
Rasmi yo'q betga «uh»lab
Zerikish-la qarardim.

O'quvchi qiz:

Endi olib kitobni,
Sharillatib o'qiyman.
Go'yo quchib oftobni,
O'zim ham she'r to'qiyman.

Aqljon:

Bilsangiz, bor bir kitob,
Kitoblarning bobosi.
Kitobmas, go'yo oftob,
Yo'qdir uning bahosi.

Donoxon:

Gapni cho'zamiz nega?
Endi so'z Alifbega.
Kitobning har harfiga
Bir qatordan she'r to'qing.
Tizilgan so'z safida,
Shu kitob nomin o'qing.

(O'quvchilar tillaqoshida yozilgan Alifbe harflari navbat bilan chiqib, bir qatordan she'r o'qiydi).

Aql chirog'i o'zim,
Latifdir har bir so'zim.
Ilm oftob barchasi,
Fanlarning debochasi.
Bilimlar darichasi,
Egilib deyman, labbay!

Hamma:

Alifbeman, Alifbe!

Aqljon:

To'xtanglar, hoy, to'xtanglar!
Boshqa gapga o'tmanglar!
Ushalmoqda armonlar,
Kelishmoqda mehmonlar.

(O'qish kitobi, Matematika, Tarix, Tabiat, Ingliz tili fani kitoblari kirib keladi).

Aqljon:

O'rin yo'q toliqishga,
Kirishaylik tez ishga.
Tanishaylik siz bilan,
So'z beraylik «O'qish»g

O'qish kitobi:

Menman o'qish kitobi,
Alifbening singlisi.
Eshitinglar xitobin,
Adabiyot inisin.

O'rganasiz mendan siz,
Tez va ravon o'qishni.

Butunlay unutasiz,
Zerikishni, tashvishni.

Gohokulasiz shodon,
Goh o'ylanib qolasiz.

O'zim ustoz, bilimdon,
O'qib, dono bo'lasiz.

Matematika fani:

Men o'rgataman hisob,
Fanlarning podshosiman.

Sirlarim ko'p, behisob,
Donolar oshnosiman.

Ingliz tili kitobi:

Inglizcha o'qing kitob,
Tilsimlarning siriman.

Meni o'rganing tezroq,
Chunki jahon tiliman.

Tabiat fani:

Men bilan birga bo'ling,
Sahro, o'rmon, cho'llarda.

O'zim olib boraman,
Daryo, dengiz, ko'llarga.

Yurtga kelganda ko'klam,
Birga urug' ekamiz,

Yoz kelsa yashnar o'lkam,
Sayohatga chiqamiz.

Tarix fani:

Avestodan qadimroq,
Moziyni o'rgataman.

Garbo'lsangiz dadilroq,
Xursand bo'lib ketaman.

Muqanna, Manguberdi,
Amir Temur sarkarda.

Ona Vatanim dardi,
Bobur Hindu safarda.

Forobiy, Yassaviylar,
Hayotiga sherikman.

Termiziy, Buxoriylar,
Hadisiman, «Bilik»man.

Qodiriy, Fitrat, Cho'lpon,
Tarqatib ilm urfon.

Yurtim deb O'zbekiston,
Jonlarin etgan qurbon.

Buncha ko'p deb bo'lmang lol,
Imkon berdi istiqloq.

Yurtimning buyuklarin,
Temurning tuzuklarin,

O'rgataman bilasiz,
O'qib olim bo'lasiz.

Donoxon:

Navbat endi sizlarga,

Jajji o'g'il-qizlarga.

Boshlab bizni keng yo'lga,
Harflar kirsin tilga.

A'lo baho, a'lo hulqi, men lochinman,
Alifbeni bilib olgan a'lochiman.

B Baxtli yurtda baxti kulgan bolalarmiz,
B Barchamiz ham bog'dabitgan lolalarmiz.

Dadam-oyim donosiman, dilbandiman

Dong'i ketgan Mustaqil yurt farzandiman.

E El-yurt deb yonib yashash, maqsadimiz,
E Erk bayrog'inko'targan yurt farzandimiz.

Farzandim deb erkalar bizni Vatan,

Fido bo'lsin shu Vatanga jonu tan.

G Gullar ekib gulzor qilay go'zal elim,
G Gulzor ichra bulbul kabi burro tilim.

Humo qushi gerbimizda qanot qoqdi,
Hur diyorim kurramizda hurmat topdi.

I Iymoni but Islom bobom yurtboshimiz,
I Istiqoldan porlamoqda quyoshimiz.

Jahon ichra yagonasan nur diyorim,
Jonim senga fido bo'lsin nomus-orim.

K Ko'klam kelsa, gulga, to'la bog'larimiz bor,
K Ko'kka yetar baland-baland tog'larimiz bor.

Lolalardan qir-adirlar to'shar gilam,
Lolazorda o'g'il-qizlar quvvar biram.

M Mustaqil yurt, dunyo seni qilar havas,
M Muborak deb, «Matiz», «Tiko», «Neksiya», «Damas».

Navoiydir nomdor ulug' shoir bobom,
Nodirayu, Zebunisolar mening momom.

O Olam ichra yagonadir Alpomishim,
O Ozod yurtda yurtboshim bor, yo'q tashvishim.

Paxtasiman, dunyo ichra dong taratgan,
Polvon dehqon poyoni yo'q bog' yaratgan.

Q Qo'y-qo'zilar qir adirda ma'rashadi,
Q Qiz-yigitlar qo'shiq aytib yayrashadi.

Raqs tushar Rayhon, Ravshan, Ra'nolaring,
Roman yozar O'tkir, Hoshim donolaring.

S Samarqandu Buxoroni dunyo bilar,
S Samolarda Humo qushing parvoz qilar.

Toshkentimdek ona shahrim poytaxtim bor,
Temur bobom faxrim bo'lgan cho'ng baxtim bor.

U Ulug'bekdir yulduzlarning sirin bilgan,
U Ulug' yurtim moziyda ham baxti kulgan.

Xalq bo'lim, xalq bo'ldi shoirlaring,
Haq yo'lida fido bo'ldi fozillaring.

Y Yangi avlod, yangi tarix yaratmoqda,
Y Yaxshi zamon keldi porloq tong otmoqda.

Zamon-zamon bizning zamon deydi yoshlar,
Zukko ular, kompyuterda ishin boshlar.

O' O'qish bilish o'rganishdir, maqsadimiz,
O' O'rnak bo'lib deb uqtiradi maktabimiz.

G'ayrat bilan qayta qurish shiorimiz,
G'olib bo'lib yashaydi hur diyorimiz.

SH Shon-sharafga munosib yurt bag'ri bo'ston,
SH Shuhrat topib, mangu yashar O'zbekiston.

Chamanzor bu ona yurtda bizlar bog'bon,
Chiroyingga chiroq qo'shay O'zbekiston.

NG Kelajaging porloq aniq, uraylik bong,
NG Yayrang, yashnang, yurtim uzra otmoqda tong.

Aqljon:

So'z ko'rki maqol biling,

Bittadan aytib bering.

(Har bir o'quvchi bittadan maqol aytadi.)

Donoxon:

Endi aziz bolalar,

O'taylik topishmoqqa.

Hushyor ota-onalar,

Shay bo'linglar topmoqqa.

(Bolalar topishmoq aytadi. Har bir o'quvchining ota-onasi topishmoqning javobii topadi.)

Bolalar:

Rahmat oyijon!

Rahmat oyijon!

(Bolalar tashakkur bildiradilar.)

Aqljon:

So'z aytaylik qatma-qat,

Tez gap aytishga navbat.

(Bolalar tez aytish aytadilar. Eng ko'p aytganlariga Aqljon va Donoxon sovg'a ulashadilar.)

Anvarjon JO'RAYEV,

Andijon viloyati, Xo'jaobod tumanidagi

16 - o'rta maktab direktori.

ADABIYOT DUNYOSIGA SAYOHAT

Qadrli bolalar! Elimizning dovyurak o'g'illari, kuyunchak, zehni o'tkir qizlari! Hammangizni yangi 2003 yil bilan tabriklayman. Sizlarga hamisha shodlik va sevinchlar yor bo'lsin! Shodlik degani odam bolasiga o'z-o'zidan kelavermaydi. Buning uchun mehnat qilish va tinimsiz intilish kerak bo'ladi. Mehnat deganda faqat jismoniy ishni nazarda tutmaslik kerak. Mehnat deganda ma'naviy izlanish, yetuklik yo'lida chekiladigan qiyinchiliklarni ham nazarda tutish kerak. Bu degani-har bir inson hamisha ilm-fan, adabiyot va san'at yuksakliklariga intilmog'i kerak, deganidir.

Bizning ota-bobolarimiz Xorazmiy, Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy va boshqalar o'z ilmlari, kashflari, fikrlari, so'zlari bilan dunyodagi hamma yurtlarni hayratga sola olgan ekan, biz ularning avlodlari, o'shandaq ishlar qilolmaymizmi?

XX yuzyillikda o'zbekning bir o'g'li - Habib Abdullayev geologiya ilmida olamshumul kashfiyotlar qila oldi-ku!

Gap nimada?

Gap faqat yuraklarni ilmlar, san'atlar olamiga qiziqtirishdadir. Sportlar, chiniqishlar ham kerak, albatta. Chunonchi, imom Buxoriy faqat hadislar ilmi bilan emas, balki chavandozlik, yoyandozlik, qilichbozlik sportlari bilan ham shug'ullanganlar. Odam degan jismoniy jihatdan o'zini-o'zi himoya qila olishi ham kerak. Ammo sport va o'yinlar bilan bo'lib, ilmni, san'atni, adabiyotni unutib qo'yish mutlaqo yaramaydi. Agar biz Vatanimizning oldingi shon-shuhratini tiklamoqchi bo'lsak, kitoblar ummoniga cho'mishimiz shart.

Ana shu andisha bilan biz bu yil «ADABIYOT DUNYOSIGA SAYOHAT» ruknini tashkil qilmoqdamiz. Umid qilamizki, ilm-fan olamining jonkuyarlari «TIBBIYOT DUNYOSIGA SAYOHAT», «FIZIKA DUNYOSIGA SAYOHAT» kabi boshqa qator qiziq ruknlarni ham boshqarishga bel bog'lagaylar. Adabiyot dunyosiga kirib qolgan odam adabiyot juda qiziq dunyo ekanligini ko'rajakdir. Uning har she'rlari, qissalari borki, necha-necha mingyilliklar osha yashab, insonlarni hayron qoldirib kelmoqda. Uning shunday asotir, afsona va rivoyatlari borki, eshitsangiz yoki o'qisangiz, tepa sochingiz tikka bo'lib ketadi.

Buning ustiga adabiyot juda ajoyib voqealarni boshidan

kechirgan. Sizlarga bor-yo'g'i XX yuzyillikda yuz bergan bir ikki misolni aytib beray, shunda siz so'z san'ati qanday kuchlarga qodir ekanligini ilg'ab olasiz.

Ikkinchi jahon urushi yillarida Konstantin Simonov degan rus shoiri urushda jang qilib yurgan jangchi nomidan uning seviklisiga «Meni kutgil» sarlavhali bir she'r yozdi. Bu she'r o'sha davrdagi barcha jangchilarning ruhiyatini juda o'rinli ifodalagan sababli, faqat ruslar emas, boshqa millat vakillarini ham hayajonga soldi va ko'p shoirlar uni o'z ona tillariga tarjima qildilar. Bizning atoqli shoirimiz Hamid Olimjon ham uni o'zbekchaga o'girdi.

Meni kutgil va men qaytarman,

Faqat kutgil juda intizor.

Kutgil yomg'ir zeriktirganda,

Meni kutgil yoqqanida qor,-

deb boshlanuvchi bu she'r butun xalqimizga yod bo'lib ketdi. Urush davrida va undan keyin, hali xalqimiz o'z o'g'lonlarini urushdan keyin ham kutayotgan yillarda ham hamma uni yod o'qir edi. Bu she'r darsliklarga ham

kiritilgandi. Urush jarohatlari ham bitib, qaytadiganlar qaytib bo'lgach, bu she'r asta-sekin unutila boshladi.

Ammo 70-yillarda bu she'rni grim-tatar shoiri Cherkez-Ali o'z ona tiliga tarjima qildi. She'r grim-tatarlar uchun eng muhim milliy she'rday yangray boshladi. Gap shundaki, 1944 yilda grim-tatarlar o'z ona Vatanlari Qrimdan haydab chiqarilib, O'zbekistonga, Qozog'istonga va boshqa yurtlarga surgun qilingandilar. 70-yillarga kelib, ular o'z Vatanlariga qaytish da'vosi bilan chiqa boshlagandilar.

Adabiyotning mo'jizasini qarangki, endi «Meni kutgil» degan undalma jangchining yoriga emas, butun boshli bir Vatanga murojaatday eshitilayotgan edi.

Buni, aziz do'stlar bir tasodifiy voqea deb o'ylamang. Adabiyot va san'at dunyosida bunday voqealar ko'p bo'lib turadi. Mana, yana bir misol. Rus shoiri Isakovskiyning «Katyusha» degan bir she'ri bo'lardi. Bu she'r xalq qo'shig'iga aylanib ketgandi. Unda Katyusha ismli bir rus qizi askarlikka ketgan yigitini sog'inib dalalarda kezib yurgani ifodalangan edi.

Italyanlar bu qo'shiqni eshitib va undan ta'sirlanib, uning ohangida boshqa bir qo'shiq ayta boshladilar. U bunday boshlanardi:

Yel guvlar, guvlar achchiq bo'ron-da,

Biz olg'a boramiz etiksiz.

Bo'ron achchiq guvlagan tomonda

Bizni hurlik kutmoqda shaksiz,-

deb kuylardi fashizmga qarshi kurashayotgan italyan partizanlari.

Katyusha o'z sevgan yigitini sog'inayotgan bo'lsa, italyanlar o'z erklari, ozodliklarini sog'inayotgan edilar. Boshqacha aytganda, adabiyotdagi bir voqea o'zining boshqacha, ikkinchi hayotini davom ettirayotgan edi.

Adabiyot, bolalar, juda antiqa dunyo, uning ichiga sayohat qilganday kirib borsangiz turli-tuman tarixlarga, hodisa va voqealarga duch kelaverasiz.

Biz yangi ruknimizda sizlarni dunyo adabiyotining (shubhasiz, o'z adabiyotimizning ham) qiziqarli sahifalari bilan tanishtirib boramiz. Bu ruknda sizlar ham o'z savollaringiz, eshitgan, bilganlaringiz va tarjimalaringiz bilan ham qatnashishingiz mumkin. Shuningdek, barcha qiziqqan shoir va nosirlar ham bu ruknni qizitishga o'z hissalarini qo'shadilar, degan umiddaman.

Miraziz A'ZAM.

Ronald BISSET.

Ingliz yozuvchisi.

Lyusi xolaning uyi va bog'i bor edi. Lyusi xola uyda yashardi. Bog'da esa chumolilar yashashardi.

Bir kuni Tomas degan chumoli:

- Biron shirin narsa izlab topay,- deb o'yladi.

U uyning eshigi tagiga emaklab kirdi, qarasa, kirgan joyi oshxona ekan. Devor yonida bufet turardi. Bufetning eshikchasidan qulfning teshigigacha chiqdi, lip etib ichkariga tushdi.

Bufetda uyoq-

shakarli katta shisha

- Ana, xuddi men

sa,- dedi hayajon-

Uzoq o'ylab

tushira ketdi. Har qanday chinakam shakar kabi rosa shirin ekan. Tomas yeyaverdi- yeyaverdi, semiraverdi- semiraverdi. Qorni mesh bo'lib ortiq yeyolmay qoldi.

Shunda endi uyga ketadigan vaqt bo'ldi,

O'zi kirgan qulfning teshigidan chiqmoq-

baqaloqligi uchun o'tolmadi. To-

Oyisi uni kutishi va

U yana qulf teshigiga ti-

o'tishning hech iloji

semirib ketibdi-da. Ozish

di. Egildi- turdi. Dam oldi

bo'ylab yugurdi, nihoyat,

chi bo'lgan edi, birdan qorni ochqab butunlay holsizlanganini his qildi. Yo'lga chiqishdan oldin

sal kuch yig'ib olsam, yomon bo'lmas, deb o'yladi u va ozgina shakar yedi. Shakar qurg'ur

judayam shirin edi-da. Yana yedi, yana yedi- balki, uyga tezroq yetib olay, degandir. Ammo u

qulf teshigiga chiqqanda ishi yana o'ngidan kelmadi- yana meshdan battar semirib ketibdi.

Tag'in gimnastika qilishga to'g'ri keldi. Bir- ikki, bir- ikki.

Ha, endi Tomas, ochmisan- ochmasmisan, baribir, uyga yetib olmoqchi bo'lsang, shakarga

tegmaslik yaxshiroq bo'lishini yodiga tugib qo'ydi. U qulf teshigidan eson-omon o'tib oldi,

bufet eshikchasidan yerga tushdi, keyin oshxona eshigi tagidan emaklab boqqa chiqdi.

Uyga qaytib kelganda shakar bilan bo'lgan voqealarning hammasini oyisiga aytib berdi.

Shunda oyisi hamma chumolilarni yig'ib:

- Biz Lyusi xola bilan gaplashib olishimiz kerak,- dedi.

Chumolilar qatorlashib boqqa chiqishdi, eshik tagidan emaklab o'tib, oshxonadan yo'lakka,

undan Lyusi xolaning yotoqxonasiga kirishdi. Gilam ustidan o'tib, Lyusi xola o'tirgan kursiga,

keyin kursining oyog'idan Lyusi xolaning tizzasiga chiqib borishdi.

Lyusi xola chumolilarni ko'rib rosa suyunib ketdi. Ular biri olib, biri qo'yib Tomasning bufet

qulfi teshigidan SHAKARGacha borganini, SHAKARDan keyin qaytishda qulf teshigidan

o'tolmaganini aytib berishdi.

Lyusi xola endilikda chumolilar uchun alohida shakar idishni yerda qoldirib ketishga va'da

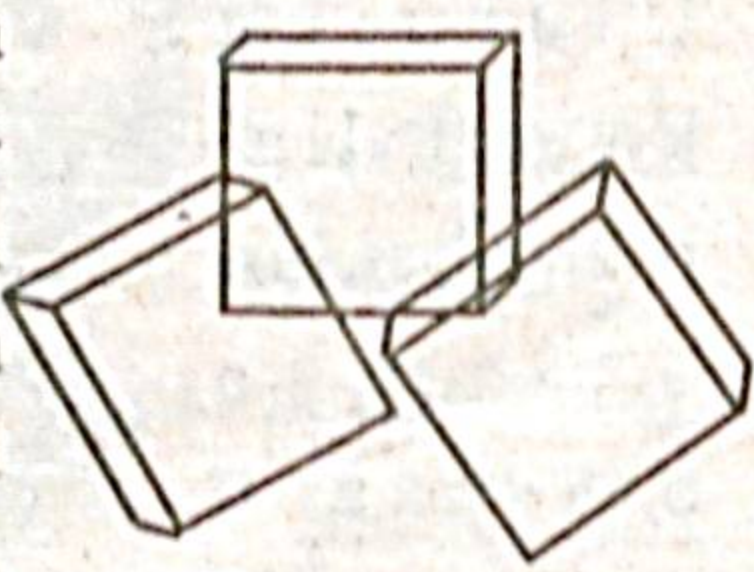
berdi. Chumolilarning hammasi galma- galdan Lyusi xolaga minnatdorchilik bildirishdi, xayr-

lasha turib uni o'pishdi. Lyusi xolaning rosa qitig'i keldi. Chumolilar xursand bo'lib uyga

qaytishdi.

Ruschadan Miraziz A'ZAM tarjimasi.

CHUMOLI VA SHAKAR (Ertak)

toj»ga o'zim boshlovchilik qilyapman.

- *Ilk bor ekran orqali siz boshlovchilik qilgan ko'rsatuv namoyish qilingandan keyin sinfdoshlaringiz qanday munosabatda bo'lgandilar?*

berishadi, deb o'ylamagandim. Umuman bo'sh vaqtim bo'lmaydi, desam ham bo'ladi. Vaqt topdim deguncha senariy yodlashga tushaman.

- *Ertaklarni yoqtirasizmi?*

Qaysi ertak

qahramoniga xohlardingiz?

- Ha, juda yoqtiraman. Ayniqsa,

o'xshashni

“OPPOG'OYGA HAVAS QILAMAN...”

Munosabatlarimiz hecham o'zgarmadi. Chunki

Bugungi suhbatdoshimiz «Oltin toj» teleo'yini orqali barchamizga yaxshi tanish bo'lgan Oyxon Shaxobuddinovadir. Oyxon 1989 yil 23 martda Toshkent shahrida, san'atkorlar oilasida dunyoga kelgan. Hozirda poytaxtimizdagi 112 - maktabning 8-sinf o'quvchisi, shuningdek, «Oltin toj» teleo'yini boshlovchisi hamdir.

- *Oyxon, «Oltin toj»ga kirib kelishingiz haqida so'zlab bersangiz?*

- Men san'atkorlar oilasida dunyoga kelganman. Kichkinaligimdan «Mehrjon» teatrida rollar ijro etib yurardim. «Oltin toj»ni esa Rayhon opam olib borardilar. So'nggi paytlarda ular o'qishlari bilan ovora bo'lib qolganliklari bois, «Oltin

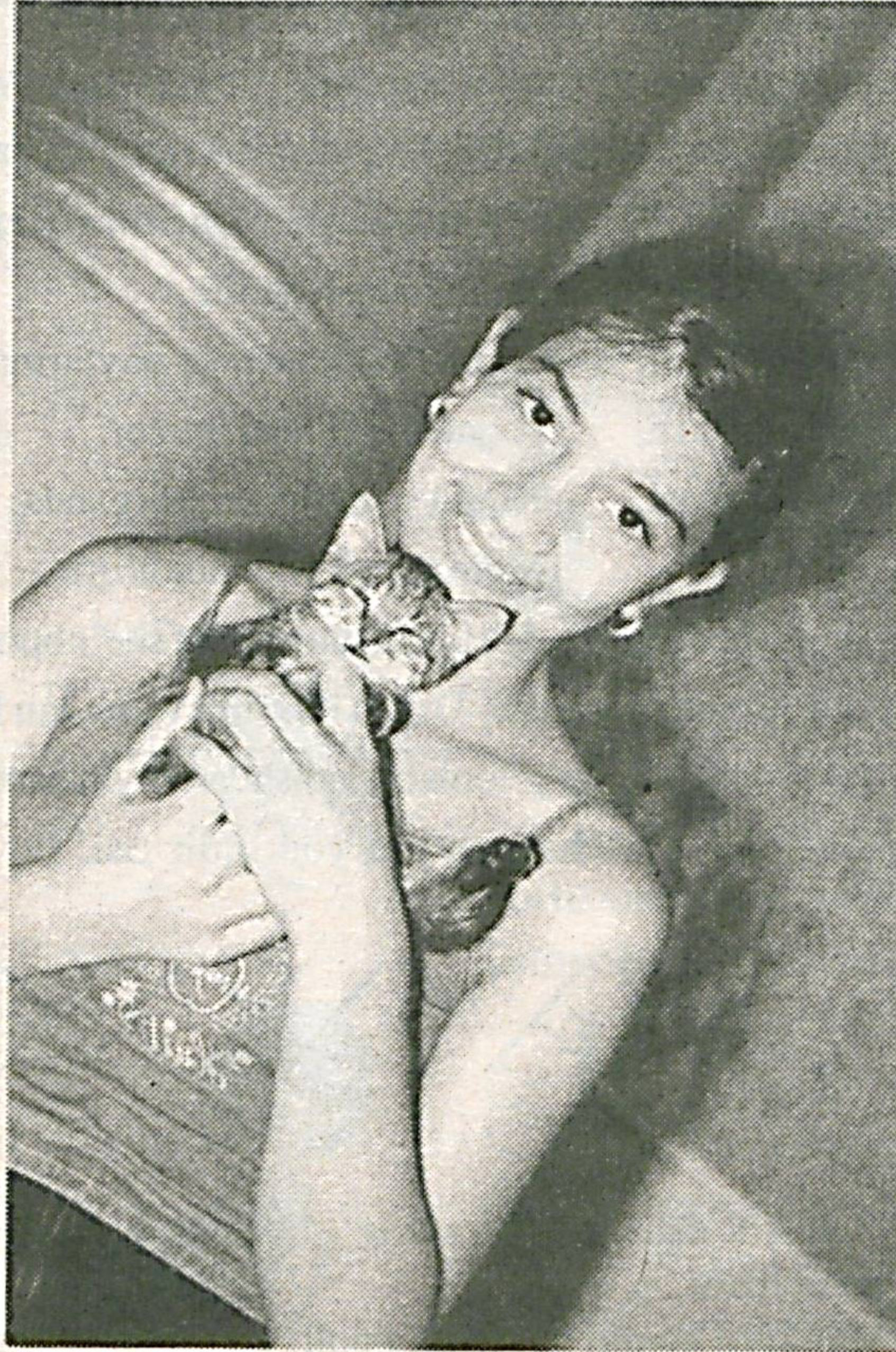
biz haqiqiy do'stlarmiz, bir-birimiz bilan doimo samimiy bo'lamiz.

- *Aytaylik ko'rsatuvning yangi soni tayyorlanyapti. Bir tomonda darslaringiz «kutib turibdi». Ammo senariyni ham yodlash kerak. Bu vaziyatda qanday yo'l tutasiz?*

- Men bunga ko'nikib qolganman. Boshlovchi bo'lishning ham qiyin tomonlari bor, albatta. Shuning uchun ham ikkisini baravar olib borishga harakat qilaman.

- *Bo'sh vaqtingizni qanday o'tkazasiz? (Agar u bo'lsa).*

- Men «Oltin toj»ning barcha ishtirokchilarga ko'rsatuv boshida shu savol bilan murojaat qilaman. Lekin bir kun kelib o'zimga ham shu savolni

malika-yu sehrgarlar haqida bo'lsa, sira qo'limdan qo'ygim kelmaydi. Men ertak qahramonlaridan ko'proq Oppog'oyga o'xshashni xohlardim. Uning ochiq ko'ngilliligi, samimiyligiga juda havas qilaman.

- *Sehrgarlar haqidagi ertaklarni yoqtiraman dedingiz. Agar chinakam sehgarni uchratib qolsangiz, nimani so'radingiz?*

- Mo'jiza yuz berib, sehgarni uchratib qolsam, avvalo meni dunyoga keltirgan, voyaga yetkazgan otanonamga uzoq umr so'rardim.

- *Tengdoshlaringizga tilaklaringiz?*

- Men barcha tengdoshlarimga, sevimli gazetam «Tong yulduzi»ning muxlislarga o'qishlarida ulkan zafarlar tilayman.

Dilafruz XUDOYBERDIYEVA
suhbatlashdi.

Ha, bu naqlni hammamiz yaxshi bilamiz. Muallimlar, aziz ustozlarimizning qilgan mehnatlari hurmatga sazovordir.

deb qo'rqib turgan kunim xuddi kechagidek esimda. Bolalar qo'limga guldasta berganlarida to'lqinlanib ketib, ko'zlarimdan

turishsa kerak?

-Aslo gapirmang, o'qituvchilar kunida uyim gullarga to'lib ketadi. Avvallari har bir

Qadr
-Ha, o'qituvchilik qilish bo'ya aytganimdek mashaqqatli ish. Buning uchun sabr-toqat,

JAHONDA BO'LMASA MUALLIM AGAR...

Chunki taniqli olimlarni ham, siyosatshunoslarni ham qo'liga ilk qalam tutib, yozishga, o'qishga o'rgatgan inson muallimdir. Ularning mashaqqatli mehnatlari, har bolaga bittadan harf o'rgatib, uni kelajakda yaxshi inson bo'lib yetishishiga ilk bora yo'l ochib bergan muallim hisoblanadi. Bugun sizlarga ana shunday fidoyi ustozlardan biri, maktab ostonasida 50 yildan ortiqroq mehnat qilib kelayotgan ustoz - Noila opa Ibragimova haqida so'zlab bermoqchimiz. Ular ko'plab o'quvchilarga boshlang'ich ta'limni berib, qo'llaridan uchirma qilganlar.

-Hayotimni maktabsiz, bolalarsiz tasavvur ham qilolmayman. O'qituvchilik kasbiga juda kichkinaligimdan havas qilardim. Bu kasbni tanlashimda birinchi ustozimning mehnatlari bor, deb o'ylayman. Chunki ular dars o'tayotganlarida har bir harakatlarini, har bir so'zlarini diqqat bilan kuzatib, tinglab o'tirardim. Ularning har bir bolaga mehr-muhabbat bilan harf o'rgatishlarini ko'rib, «Men ham kelajakda ana shunday o'qituvchi bo'laman» deb ko'nglimga tugib qo'ygandim. Mana, o'qituvchilik qilayotganimga ham 50 yildan oshdi. Tavba, yillarning tez o'tishini qarang, menga topshirilgan birinchi sinfni hayajon ila kutib olib, «ularga qanday dars o'taman»,

yosh ham chiqib ketgan. Qaniydi, yana yillar ortga qaytsayu, qaytadan o'sha kunlar kelsa...

-*Noila opa, ota-onalarning gaplari ko'pincha qulog'imizga chalinib qoladi-da, «Noila opa o'qitgan bola juda odobli, ham yaxshi o'qiydi», deyishadi, buning bir siri bormi?*

-Ha, albatta siri bor - bu sir bolalarning ko'ngliga to'g'ri yo'l topa olish, ular bilan boladek muomala qilib, sekin asta uni o'qishga, intilishga o'rgatib borish. Bu esa hammaning ham qo'lidan kelavermaydi. Men bolalarni sevaman, har kuni maktabga kelayotganimga o'quvchimning yuzi ko'zim oldida gavdalanadi.

-*Mana shu 50 yil mobaynida juda ko'p o'quvchilarni o'qitgansiz. Ular sizni eslab*

sinfda 30tadan ortiq bolalar o'qishardi. Mana, o'zingiz hisoblab olavering. Ularning ko'pchiligi hozir olim, biri o'zimga o'xshagan o'qituvchi, xullas turli kasb egalari.

-*Muallimlik og'ir kasb, deb o'qituvchilikni tashlab boshqa ishlarga o'tib ketayotganlar haqida nima deya olasiz?*

mustahkam iroda kerak bo'ladi. Agar kishida

birinchi o'rinda shu hislatlar bo'lsa, u aslo qoqilmay, o'z yo'lini topa oladi.

Ha, ustozning gaplarida jon bor. Ular 50 yil mobaynida turli fe'l-atvorli bolalar bilan ishlaganlar. Shunga qaramay, o'zlarini doim tetik tutishga harakat qiladilar. Hozirda Parkent tumanidagi 35 - o'rta maktabda ishlayotgan Noila opa 1-sinf o'quvchilariga saboq bermoqdalar. Mening ham qo'llarimga ruchkani qanday ushlashni, katakchalar chizishni o'rgatgan bu muallimaga ming bor minnatdorchilik bildiraman. Mustahkam sog'lik salomatlik sizga doimo yor bo'lsin Noila opa!

Ozoda TURSUNBOYEVA
suhbatlashdi.

Sirg'ali tumanida joylashgan 303-maktab tumandagi eng faol maktablardan biridir. Unda 406

BILIMDONLAR MASKANI

jonkuyar o'qituvchilarimiz o'quvchilar bilan

9-sinf o'quvchisi Begzod Yo'ldoshev bo'sh vaqtlarida kompyuter o'rganish bilan shug'ullanadi.

o'quvchisi hisoblanadi. U EXM fani bo'yicha o'tkazilgan maktab, tuman olimpiadasida birinchi o'rinni egalladi. Begzod kelajakda ustozlari ishonchini oqlashni juda xohlaydi. «Huquqshunos bo'lib, elimga halol xizmat qilsam», deydi.

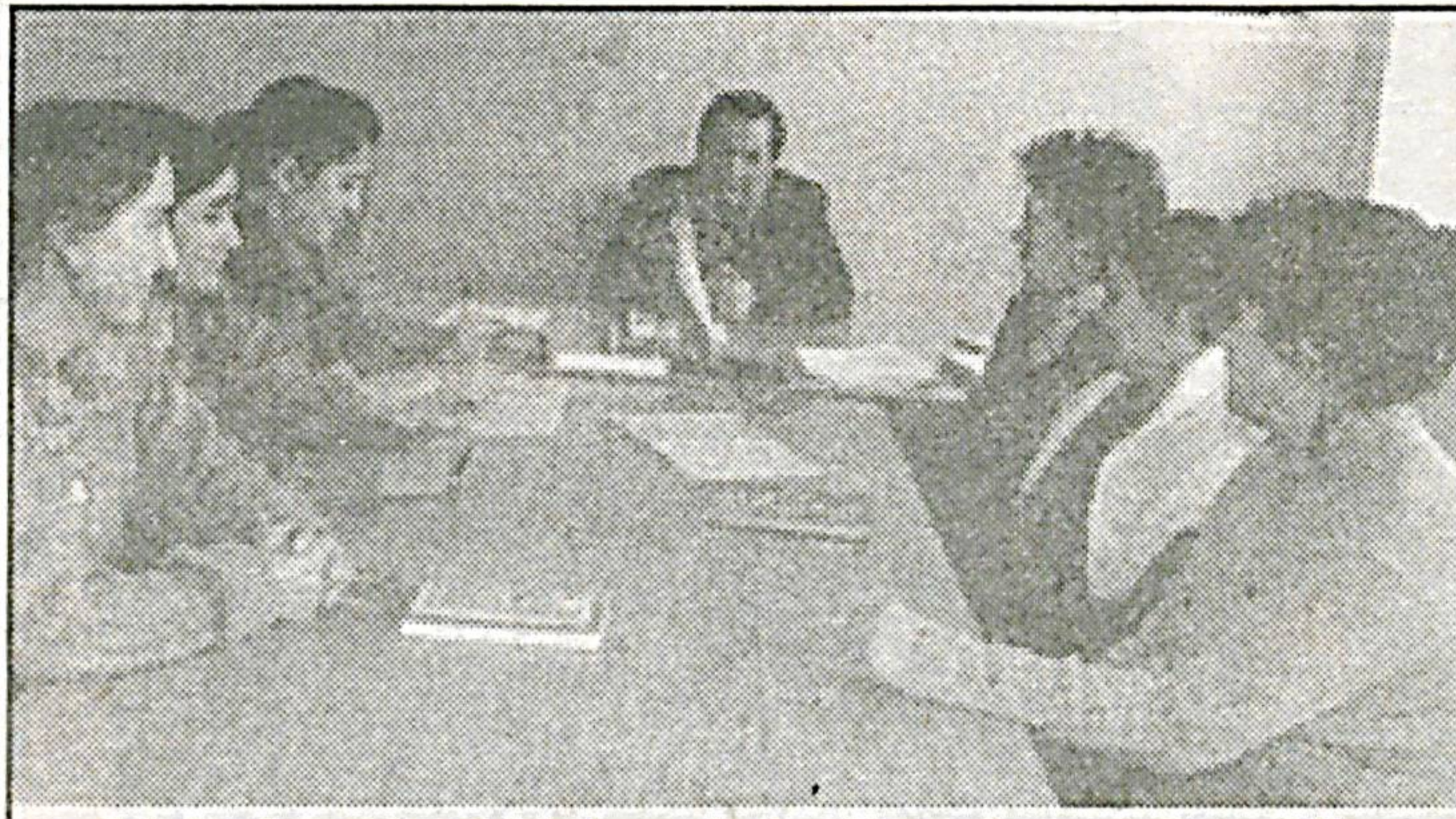
O'tgan yili o'tkazilgan «Siz qonunni bilasizmi?» ko'rik-tanlovida maktab o'quvchilari shahar bosqichida ishtirok etib, faxrli o'rinni egalladilar. Bu yil ham ushbu ko'rik-tanlovga qizg'in tayyorgarlik ko'rilyapti.

Shuningdek, maktabda sport ishlari

shaxmat musobaqalarida ham o'quvchilar birinchi o'rinni egalladilar.

Bundan tashqari, maktabda raqs to'garagi muntazam ishlab turibdi. An'anaga aylangan «San'at g'unchalari» ko'rik-tanlovida

o'quvchilar faol ishtirok etib, faxrli o'rinlarni egallab keladilar. Bolalarni

Maktab rahbari Mahmud aka Ergashev o'qituvchilar davrasida.

zerikmaydilar, - deydi maktab rahbari Mahmud aka Ergashev.

nafar o'quvchi bilim oladi. Ularga o'tizga yaqin talabchan ustozlar saboq beradilar.

Maktab 1971 yilda tashkil etilgan. Ona tili, ingliz tili, tarix va huquq fanlari chuqurlashtirib o'qitiladi. Maktab o'quvchilari bilimga chanqoq. Shuning uchun ham o'quvchilar tuman, shahar va Respublika olimpiadalarida yuqori natijalarga erishmoqdalar. Masalan, 2002 yil tuman olimpiada yakunlariga ko'ra, ona tili fanidan 9-«A» sinf o'quvchisi Nazokat Saidnazarova, huquq fanidan 9-«A» sinf o'quvchisi Adolat Shoabdurasulova kabi o'quvchilar birinchi o'rinni egalladilar.

9-sinf o'quvchisi Begzod Yo'ldoshev maktabning eng odobli va a'lochi

Ona tili o'qituvchisi Farog'at opa Xasanova 7- «A» sinfida.

ham yaxshi yo'lga qo'yilgan. Tuman miqyosida o'tkazilgan futbol, shashka va

san'atga oshno qilib tarbiyalayotgan musiqa fani o'qituvchisi Shukurjon Shoabdurasulova doimo o'quvchilar davrasida.

- Maktabimiz o'qituvchilari juda talabchan, bilimdon. Jumladan, Farog'at Xasanova, Muhayyo

Ahmedova, Anora Salimboyeva, Shoiri Sulaymonova, Dilfuza Oxunova, Dilorom Ahmedova, Muqaddam Alakbarova kabi

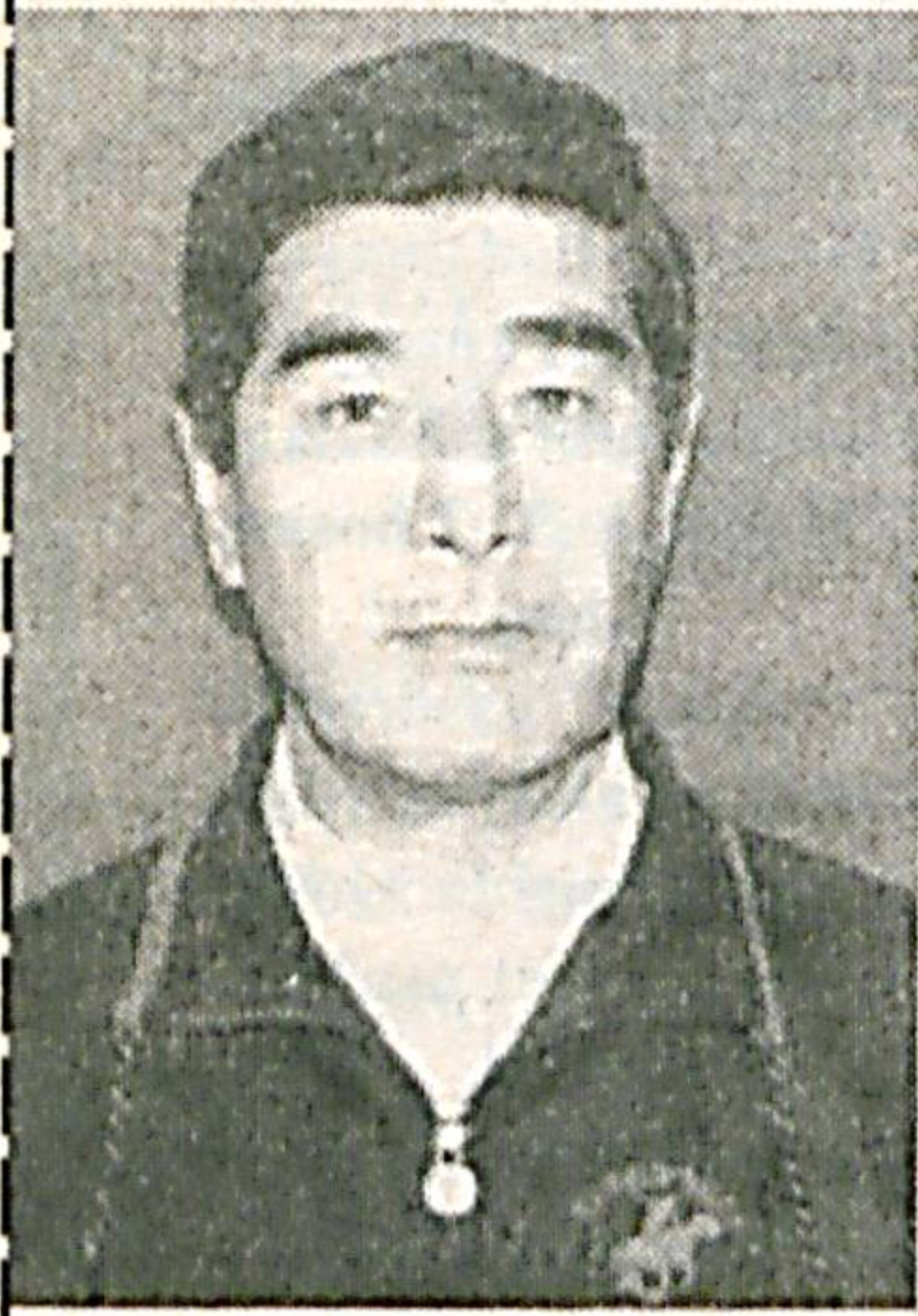
Huquq fani o'qituvchisi Muhayyo opa Ahmedovaning darsini 9 - «A» sinf o'quvchilari sevib tinglashadi.

Biz ham ushbu maktab o'qituvchilariga o'quvchilar davrasida sira charchamang, degimiz keladi.

A.ABDULLAJONOV.

Mening maktabim - seni saqlagum

Buxoro viloyatining G'ijduvon shahrida Pushkin nomli bir maktab bor. Mazkur bilim dargohida sport sohasida olib borilayotgan ibratli ishlar, shuningdek, jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi Damir

aka Hojiyevning nomi viloyatda katta-yu kichikning og'ziga tushgan. Chunki maktabda sport ishlarining yaxshi

yo'lga qo'yilishida u kishining xizmatlari juda katta-da!

1968 yilda Toshkent jismoniy tarbiya oliygohini muvaffaqiyatli tamomlagan Damir akani ko'p joylarga ishga taklif qilishdi. U esa o'zi o'qigan, tarbiya topgan maktabida ishlashni lozim topdi. Kasbiga bo'lgan muhabbati, o'z ustida tinimsiz ishlashi, fidoiyligi bois tez orada katta-yu kichikning mehrini qozondi. Jismoniy tarbiya va sport murabbiysi M.Olimov undagi iqtidorni payqab, yosh hamkasbiga ustozlik qila boshladi. Hamkasblari, ustozlarining mehribonligidan ruhlangan Damir aka ishga qizg'in kirishib ketdi.

Uning tashabbusi bilan maktabda 250 metrli masofaga yugurish yo'laklari, balandlikka sakrash moslamalari, 45x60 metrli futbol maydoni, voleybol, basketbol, qo'l to'pi, uncha katta bo'lmagan badiiy sport

mashqlari o'tkazish maydonchalari tashkilotildi. Ayniqsa, o'g'il va qizlar uchun badiiy gimnastika klubining ochilishi sportning bu nafis turi ishqibozlarini quvontirib yubordi.

Damir akaning tabiati juda ajoyib: kim bizga yordam berarkin, mushkulimizni kim oson qilarkin, deya qo'l qovushtirib o'tirishni yoqtirmaydi. Shogirdlarini yoniga olib, hasharlar uyushtiradi. Ular ko'magida bir qancha nostandart sport ashyolarini yasadi va undan foydalanish majmuasini joriy qildi. Maktab sport maydonchasini bezab turgan avtomobil g'ildiraklaridan yasalgan yo'lakcha, bolalarning oyoqlarini kuchga to'ldirishga imkon beradigan 7 metrli ko'priksun'iy barxanlar ham ustoz shogirdlar hamkorligi, mehnatlari mahsulidir. Shuningdek, Damir akaning sa'y-harakatlari bilan o'g'il bolalarni harbiy xizmatga tayyorlash majmuasi dasturi hamda uni amalga oshirishga imkon beruvchi o'quv qurollari ishlab chiqildi. Bularning bari o'quvchilarda sportga

bo'lgan qiziqishni oshirish, ularning sog'lom va baquvvat bo'lib kamol topishlariga xizmat qilyapti.

«Yilning

eng yaxshi sportchilari» burchagida bellashuvlarda g'olib chiqqan yosh sportchilarning suratlari, ular erishgan ko'rsatkichlar, olgan mukofotlari, maktab va shahar miqyosida o'tkazilgan bellashuvlarning natijalari, sportchi otalar haqida ma'lumotlar, qo'yingchi, jismoniy tarbiyaga oid barcha ma'lumotlar berib boriladi. Viloyatning boshqa tumanlaridan uning ish uslubi bilan tanishishga, tajriba orttirishga kelgan hamkasblariga Damir aka bajonidil yordam beradi, maslahatlarini ayamaydi. Shahar sportchilari uslub birlashmasi rahbari sifatida matbuot va ommaviy axborot vositalari orqali tez-tez chiqishlar qilib, ish shov-shuvga sabab bo'lgan «Sport zali yozda ham kerak» nomli maqolasida o'quvchilarning sog'lom, baquvvat bo'lib voyaga yetishlarida sportning ahamiyati qishin-yozin juda muhim ekanligi haqida fikr yuritiladi.

Damir akaning uzoq yillik samarali mehnatlari munosib taqdirlangan. Bir necha bor viloyat Xalq ta'limi bo'limi Faxriy

yorliqlari bilan mukofotlangan. Xalq ta'limi

IZLAGAN IMKON TOPAR...

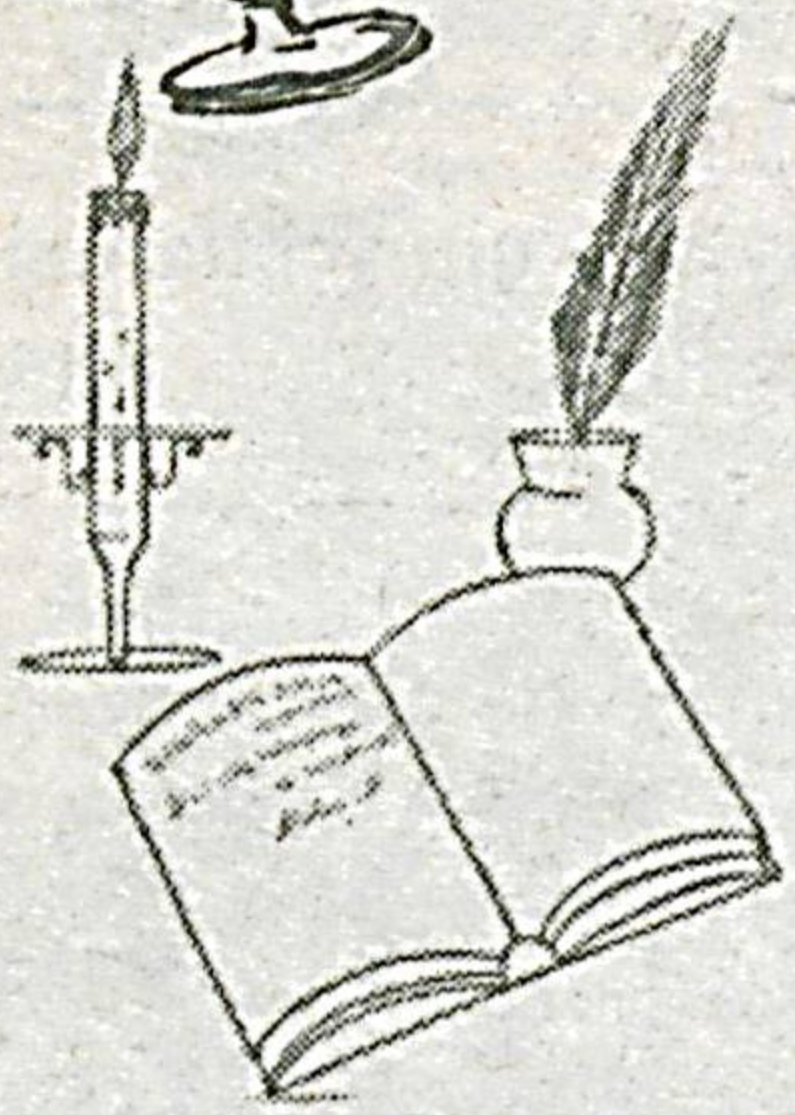
a'lochisi, birinchi

toifali o'qituvchi...

Umidli shogirdlarining shahar, viloyat, hatto Respublika miqyosidagi sport bellashuvlarda faol ishtirok etib, g'oliblikni qo'ldan bermay kelishayotgani mazkur bilim dargohida sportga e'tiborning kuchliligi dalolati, qolaversa, Damir akaning tinimsiz mehnatlari mevasidir.

Tahririyatimizga, maktablarida sportga yetarlicha ahamiyat berilmasligi, jismoniy tarbiya darslari nomigagina o'tilishi, sport zallarining tomidan chakka o'tib yotishi yoki bo'lmasa jismoniy tarbiya fani o'qituvchisining yo'qligi haqidagi tanqidiy maktublar ko'plab kelib turadi. Ularni o'qib turib, o'z kuchiga, atrofdagilari, shogirdlari ko'magiga tayanib, ibratli ishlarni amalga oshirayotgan Damir akaning ish tajribalarini hammaga ko'z ko'zlagimiz keldi. «Izlagan imkon topar» deb bejiz aytilmagan-ku, axir!

Feruza JALILOVA.

Bizning to'garak

Qashqadaryo viloyatining Chiroqchi tumanida doimo bolalar bilan gavjum bo'ladigan bir maskan bor. U Bolalar va o'smirlar markazi bo'lib, uning qoshida juda ko'plab to'garaklar faoliyat ko'rsatadi. Ulardan biri rassomchilik to'garagi bo'lib, uning rahbari Malika Nurmatova bolajonlarga rassomlik sirlarini qunt bilan o'rgatib kelmoqda.

Quyida ana shu to'garakning faol qatnashchilari Sirojiddin YUSUPOV hamda Javohir AMIRQULOVlarning bizga yo'llagan suratlaridan «Rasmlar ko'rgazmasi» tashkil qildik:

RASMLAR KO'RGAZMASI

ONA QISHLOG'IM

Tug'ilganman so'lim qishloqda,
O'tib borar sho'x bolaligim.
Atroflari go'zal bu bog'da,
Qaynoq, jo'shqin shalolaligim.
Vatan ichra vatansan Bo'jay,
Menga aziz so'qmoq, yo'llaring.
Anhor to'la zilol suvlaring,
Chamanzorlar to'la gullaring.
Soya-salqin keng
ko'chalarida,
O'ynab-quvnab zavqqa
to'laman.
Shu qishloqning bolasi degan,
Nomga loyiq inson bo'laman.

Gulbahor AKBAROVA,
Farg'ona viloyati,
Rishton tumanidagi
1-maktabning 5-sinf
o'quvchisi.

ONAJONIM

ALLASI

Elas-elas esimda,
Bolaligim pallasi.
Ruhimga kuch berardi,
Onajonim allasi.
«Alla, qizim bolajon,
Tunda uxlab, tong uyg'on.
Sarvqomat bir qiz bo'l,
Ulg'ayib, quvvatga to'l».
Ovozi biram mayin,
Yoqar edi quloqqa.
Ohangiga mast bo'lib,
Ketar edim pinakka.

Sanobarxon ERGASHEVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon
tumanidagi 49 - maktabning
11-sinf o'quvchisi.

TOPISHMOQLAR

Tabarruk yoshga to'lib,
Bir kunga mehmon bo'lib,
Yurtga kelib qoladi,
Barcha kutib oladi.

(Xang' yil)

Bir tabarruk kishi bor,
Keng davrada ishi bor.
G'ayrati jo'shib kelur,
Yoshga yosh qo'shib kelur.

Bobomurod CHORI o'g'li,
Surxondaryo viloyati, Angor
tumani.

Uning ham o'zga bolalar kabi
orzulari behisob. U ham oppoq
tonglarni, qushlarni, quyosh taftini
sevib yashaydi. Boshqa
bolalardek bahorda varrak
uchirishga, velosipedni vizillatib
haydashga, ayniqsa, anhorda
cho'milishni juda yoqtiradi.

Lekin tengdoshlarining uni
«noshud», «landovur»
deyishlarini yoqtirmaydi.

To'g'ri, buvisi, dadasi, sevikli
ayajonisi uni yaxshi ko'rishadi.
Boshqalar esa... Ba'zan u
shunchalik xayolga cho'mib
qoladiki, go'yo dunyoning bor
tashvishlari uning zimmasiga
tushgandek.

- Hoy ichidan qarigan, birpas
ko'chaga chiq, bolalar bilan
o'ynasang-chi,- deydi buvisi
xayolini bo'lib...

Buvisi saksonlarni qoralabdiki,
burni ustiga ko'zoynak qo'ndirib
olgancha ish tikkani-tikkan.
Zerikmaydi ham. O'zi-chi, agar
birov halal bermasa, kechgacha

kitob o'qib o'tiraveradi. U o'zini
doim yolg'iz his qiladi. Uni hech
kim tushunmayotgandek, u go'yo
o'zga sayyoradan kelib qolganu
yer sharoitiga moslasha
olmayotgandek.

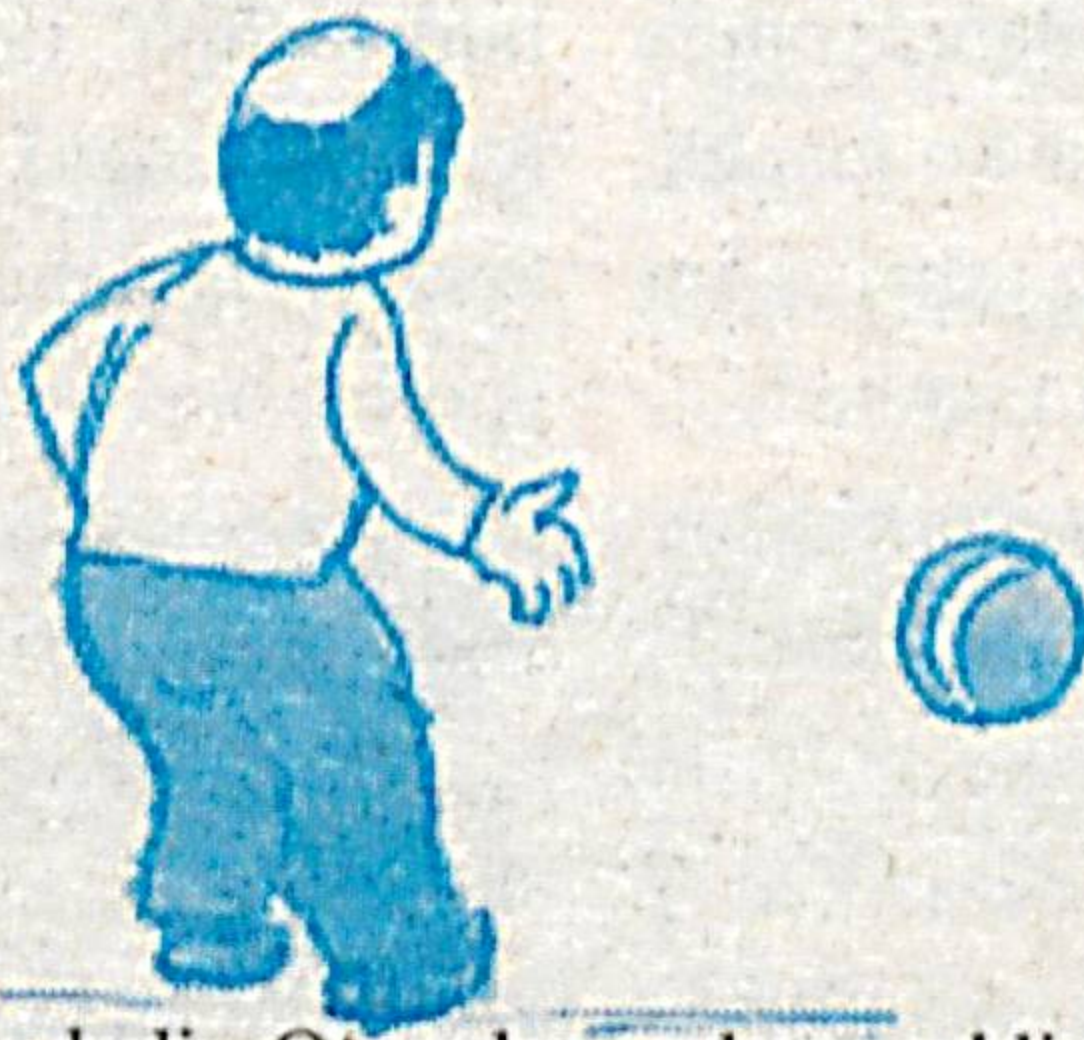
Uni ko'p narsalar hayratga

zerikkancha o'yga tolib qoladi.
Nega anavi Ravshandek sho'x,
to'polonchi emas? Salimdek
hammani og'ziga qaratmaydi?
Tohir-chi, hamma uni «tilla bola»
deydi. Uyda ham, maktabda ham
hammaning og'ziga tushgan. U-
chi? U na katta, na kichik...
Buvisining ta'biricha,
ichidan qarigan.

Qalbi doimoyolg'iz. Lekin
bir narsaga aniq ishonadi:
Hademay ulg'ayadi. Uning bilan
orzulari, tashvishlari ham
ulg'ayadi. Shunda u ayrim kattalar
kabi bugungi tirikchilik uchungina
emas, ertaga bo'ladigan porloq
istiqbol uchun kurashib yashaydi.
Faqat... tezroq katta bo'lib olsin-
da.

Qimmatoy
ABIDDINOVA,

Andijon viloyati, Buloqboshi
tumanidagi 3 - o'rta
maktabning 9-sinf
o'quvchisi.

soladi. O'zgalar uchun oddiy
holatlarunga ayritabiyy tuyuladi.
Ba'zan o'rtoqlari uni «pismi»,
«noshud» deb yakallashadi. U
bunga aslo xafa bo'lmaydi.
Chunki haqiqatan ham kam
gapiradi. O'rtoqlari davrasida

Ona yurt - olin beshing
TONG
Yulduzi

O'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

Muassislar:
O'ZBEKISTON
MATBUOT VA
AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI XALQ
TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOIIY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.

«Sharq» nashriyot-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida 39592
nuxsada ofset usulida
bosildi.

Korxona manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № T- 55
Gazetani
Ma'suda IRISNAZAROVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Muharrama PIRMATOVA

Ro'yxatdan o'tish tartibi
№ 000137
Manzillimiz: 700129,
Toshkent shahri, Navoiy
ko'chasi, 30-uy.

Tel: 144-63-08
144-63-75